

Fundament for
Entreprenørskabsskolen
2021 - 2024

ENTREPRENØRSKABSSKOLEN

Forord

I Ikast-Brande kommune har vi siden 2006 arbejdet med entreprenørskab som kommunalt projekt på tværs af folkeskole og ungdomsuddannelse.

Entreprenørskabsskolen er et varigt og væsentligt kommunalt element ind i vores dagtilbud, folkeskoler og ungdomsuddannelser i et tæt samarbejde med erhvervs-, kultur- og foreningslivet i kommunen. Det kræver en organisering af og et politisk fokus på Entreprenørskabsskolen. Arbejdet med entreprenørskab fik øget opmærksomhed med skolereformen i 2014, hvor der tales om den "åbne skole" og vigtigheden af at arbejde med innovation og entreprenørskab. Fokuset har de sidste år flyttet sig fra større projekter til i højere grad at blive implementeret og forankret i den daglige praksis.

I det følgende beskrives, hvordan henholdsvis dagtilbud, folkeskolerne og ungdomsuddannelserne i Ikast-Brande Kommune arbejder med entreprenørskab ind i læringsdagen, herunder entreprenørskabsskolens organisering, hvilket lærings syn der ligger bag og hvordan der samarbejdes internt og eksternt. Intentionen er at vores børn og unge oplever, at den kreative, innovative og entreprenante dimension dyrkes hele vejen op i uddannelsessystemet.

Vores mission er at erhvervs livet, kulturlivet, fritidslivet, familielivet, dagtilbud, grundskole, gymnasiale- og erhvervsrettede ungdomsuddannelser og byråd finder entreprenørskab værdiskabende og et fælles anliggende, og at der i fællesskab arbejdes på at skabe en entreprenant kultur i Ikast-Brande Kommune til gavn for elevernes læring og dannelse.

Entreprenørskabsskolens vision er, at børn og unge gennem arbejdet med entreprenørskab oplever en øget motivation og glæde samt føler sig betydnings- og værdifulde overfor andre og i samfundet. Det er ligeledes vores mål at 90 % af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse inden de fylder 25 år, samt at entreprenørskabsskolen skaber grundlag for at øge antallet af nye virksomheder og vækst i eksisterende virksomheder.

"Sammen gør vi en forskel" er en del af vores DNA i Ikast-Brande Kommune, og dette mindset gennemsyrrer således også entreprenørskabsskolen.

God fornøjelse og arbejdslyst til alle jer, der er en del af entreprenørskabsskolen i Ikast-Brande Kommune.
Tak for jeres bidrag ind i fællesskabet.

Venlig hilsen Annette Mosegaard
Formand for Børne, Kultur- og Fritidsudvalg,
Ikast-Brande Kommune

Sammen gør vi en forskel

På den jyske hede er intet givet på forhånd.
Det ligger i blodet på os at være arbejdsomme og entreprenante.
Vi er vant til at skulle tænke nyt og finde på for at opnå resultater.
Vi handler. Vi hjælper hinanden og står sammen.
Vi løfter i flok og finder løsninger.

Det kalder vi HEDEKRAFT – at få idéer til at spire,
løsninger til at gro og drømme til at blive til virkelighed.

I Ikast-Brande Kommune har vi et glimt i øjet og tør gå til strengen.
Vi er ukuelige og ikke bange for at lære af vores fejl.
Vi samarbejder på tværs uden at skele til titler og fagområder.

DNA'et er det unikke ved Ikast-Brande Kommune og vores fælles fundament.
DNA'et er tæt forbundet med vores værdier: Dialog, Tillid, Ansvarlighed.
DNA'et er udarbejdet i 2016.

Ikast-Brande
Kommune

Entreprenørskabsskolens kendetegn

Vi ønsker at udvikle en kultur i uddannelsessystemet, erhvervslivet, foreningslivet, kulturlivet og familien, der gør det muligt at opfylde visionen om, at Ikast-Brande Kommune er stedet, hvor børn og unges læring bygger på innovation, kreativitet og entreprenørskab.

Entreprenørskab i Ikast-Brande Kommune kendetegnes ved:

Der samarbejdes med det omkringliggende erhvervsliv, foreningsliv, kulturliv og andre relevante samarbejdspartnere

Der ligger menneskelig handlekraft bag produkt og proces og at disse skaber forandringer

Læringsforløbet bliver rammesat

Der er et reelt behov for det, der laves og der skabes en nytteværdi for andre

Børns/unges bidrag opfattes som en ressource

Der er altid flere svar på en opgave eller et problem

Man skal turde begå fejl og tage ved lære af fejlene

Forankring af Entreprenørskabsskolen

Følgende afsnit dokumenterer, hvorledes der arbejdes entreprenant i dagtilbud, folkeskolen og på ungdomsuddannelserne kommunalt og nationalt.

Børne- og ungepolitik for Ikast-Brande kommune

Der er en tydelig samhørighed mellem Entreprenørskabsskolen og Børne- og ungepolitikken fra 2019 især hvad angår "Børnenes stemmer er vigtig", Initiativer kan vokse nedefra" samt "Vær nysgerrig" (Anon., 2021).

Hvis du vil vide mere:
www.ikast-brande.dk/boerne-og-ungepolitik

Ikast-Brande Kommunes Erhvervs- og iværksætter strategi

Entreprenørskabsskolen bidrager ind i Ikast-Brande Kommunes Erhvervs- og iværksætter Strategi, der er udarbejdet i 2021 (Anon., 2021).

Hvis du vil vide mere: www.ikast-brande.dk/erhvervs-og-ivaerksaetterstrategi

Dagtilbudsloven

Dagtilbudslovens §8, stk. 6: Inddragelse af lokalsamfundet: "Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbud- det inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn". Dagtilbudslovens §8, stk. 2: Dannelse og børneperspektiv: "Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne i uanset baggrund, køn, alder og kultur".

Hvis du vil vide mere: www.emu.dk/sites/default/files/2021-03/7044%20SPL%20Den_styrkede_paedagogiske_laereplan_21_WEB%20FINAL-a.pdf

Folkeskoleloven

Folkeskolens Formålsparagraf 1, stk. 2: "Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi samt får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle" (Anon., 2019).

Hvis du vil vide mere: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/laering-og-laeringsmiljoe/den-aabne-skole>

Bekendtgørelse af lov om de gymnasiale uddannelser

I Bekendtgørelse af lov om de gymnasiale uddannelser står følgende: § 29, Stk. 4.

"Undervisningen skal indeholde forløb og faglige aktiviteter, hvor der arbejdes målrettet med at udvikle elevernes evne til at arbejde kreativt og innovativt i fagene. Det skal udvikle elevernes evne til at forholde sig til og finde løsninger på faglige problemstillinger, de ikke har mødt før. Evnen til at være problemløsende skal prioriteres i både fag og faglige samspil, hvor eleverne reflekterer og analyserende skal anvende faglig viden og faglige metoder til at undersøge og løse konkrete problemer (Undervisningsministeriet, 2022).

Hvis du vil vide mere: Vejledning til de tværgående kompetenceområder på de gymnasiale uddannelser, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (2022) – punkt 4 'Kreative og innovative evner'

Entreprenørskabsskolen organisering

Entreprenørskabsskolen er forankret i Ikast-Brande Kommune med et samarbejdsforum og en tovholdergruppe på Folkeskoleskoleniveau. De har som formål at understøtte fokus og forankring af arbejdet fra det politiske niveau helt ud i læringsrummet.

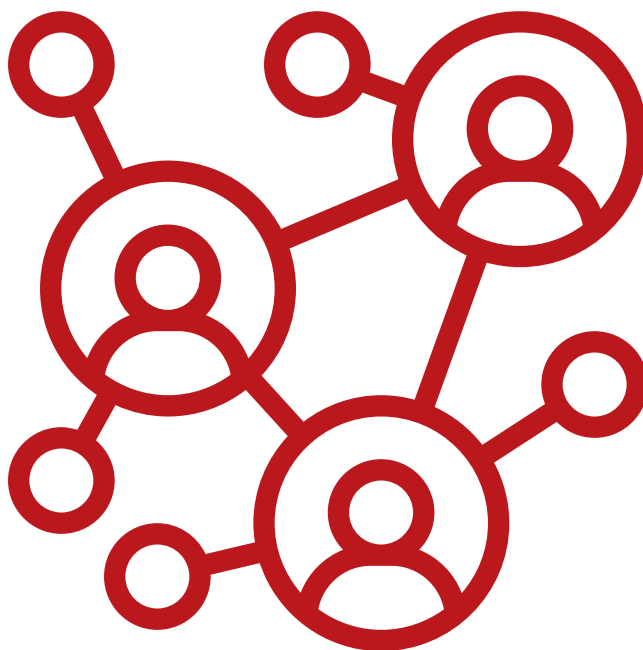
Samarbejdsforum består af:

- Formand for Børne-, Kultur- og Fritidsudvalg
- Formand for arbejdsmarkeds-, psykiatri-og Handicapudvalg
- Repræsentant fra Udviklings- og Erhvervsudvalg
- Repræsentant fra Klima-, Natur-og Bæredygtighedsudvalg
- Repræsentanter fra erhvervslivet
- Repræsentanter fra Herningsholms Erhvervsskoler
- Repræsentanter fra Ikast-Brande Gymnasium
- Repræsentanter fra Folkeskolen inkl. Skolechef og pædagogisk konsulent
- Repræsentanter fra dagtilbud inkl. Dagtilbudschef

Formanden for Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget er formand for samarbejdsforum. Der kan indkaldes gæster ad hoc til møder. Samarbejdsforum mødes som udgangspunkt to gange årligt, men kan mødes ekstraordinært, hvis det findes nødvendigt.

Samarbejdsforums formål er:

- At sikre at der sker et tværgående samarbejde mellem interessenterne inden for Entreprenørskabsskolen
- At være "døråbnere" til samarbejdspartnere i forbindelse med konkrete entreprenante forløb
- At have konkrete opgaver i forbindelse med kommunale entreprenante projekter
- At fungere som et videndelingsorgan
- At være ambassadører for Entreprenørskabsskolen

Kommunal koordinator

Pædagogisk konsulent i skoleafdelingen er kommunal koordinator.

Koordinatorens ansvar er:

- At understøtte kommunikationslinjer mellem interessenter
- At understøtte pædagogisk udvikling ift. entreprenørskab
- At understøtte synliggørelse af Entreprenørskabsskolen i Ikast-Brande Kommune
- At samarbejde med entreprenørskabstovholdere
- At bistå i udarbejdelsen af dagsordner og facilitering af møder i samarbejdsforum

Entreprenørskabstovholdergruppen

Tovholdergruppen består af en til to medarbejdere pr. Folkeskole. Tovholderne er forankret i PdULS-teamet (pædagogisk, didaktisk, udvikling og Læring i samarbejde) på de enkelte folkeskoler. Der tilknyttes en forperson til tovholdergruppen.

Tovholdergruppens ansvar er:

- At afvikle konkrete entreprenante tiltag for skolerne
- At samarbejde med eksterne parter og understøtte Den åbne skole
- At skabe synergi gennem erfaringsudveksling
- At udvikle og implementere entreprenørskab på de enkelte skoler med fokus på den entreprenante kompetencer
- At udvikle, planlægge og gennemføre kommunale entreprenante aktiviteter

Dagtilbud i Ikast-Brande Kommune

Dannelse og børneperspektiv

Arbejdet med dannelse og børneperspektiv tager afsæt i det pædagogiske grundlag. Nedenstående elementer fra det pædagogiske grundlag er centrale for forståelsen og tilgangen til dette arbejde:

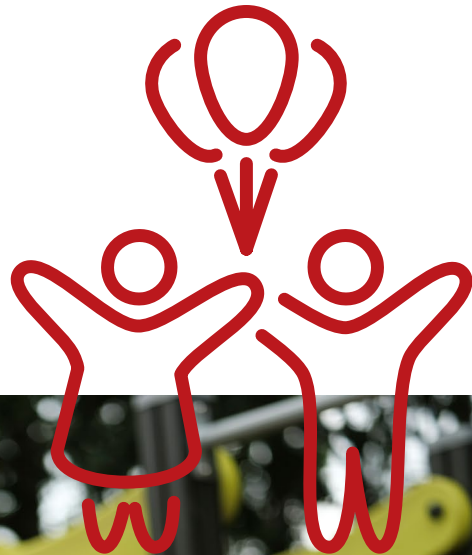
- **Barnesynet**
Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv**
Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Legen**
Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring**
Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.

- **Børnefællesskaber**

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for.

Inddragelse af lokalsamfundet

Som et led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal det enkelte dagtilbud overveje, hvordan lokalsamfundet kan inddrages med henblik på at styrke det pædagogiske læringsmiljø. Det kan eksempelvis være biblioteket, plejehjem, erhvervsliv eller idrætstilbud og idrætsfaciliteter.

Folkeskolen Ikast-Brande Kommune

Entreprenant læringsforståelse

I Ikast-Brande Kommune arbejder Entreprenørskabsskolen ud fra en fælles læringsforståelse. Læringsforståelsen bygger på de fire elementer: Fællesskabelse, faglighed, kreativitet og foretagsomhed samt de fire kompetencer fra Fonden for Entreprenørskab (Fonden for entreprenørskab, u.d.), (Rasmussen & Fritzner, 2015).

Fællesskabelse er selve grundlaget for det at arbejde med menneskers læring og udvikling og understreger vigtigheden af, at man på skoler skal tilrettelægge læringsmiljøer, der er organiseret som samarbejdende fællesskaber (Mølgaard, 2014).

Faglighed skal forstås som et solidt fagligt fundament, der er grundstenen for, at der kan opstå kreativitet og foretagsomhed. Gennem den undersøgende og eksperimenterende tilgang skal fagenes færdigheder tilegnes. Det skal ske gennem en tydeliggørelse af fagenes anvendelsesmuligheder i relation til konkrete situationer. Det er i mellem sag og fag, at læring bliver menings-

givende, fordi: "... vi har fag for at få noget viden om verden – ikke for at få noget at vide om kemi eller historie. Fag er ikke interessante i sig selv, men fordi de siger noget om den verden, vi lever i." (Fink, 2013).

Kreativitet er fornyelse af det eksisterende, så det bliver bedre, mere effektivt og bæredygtigt. Kreativitet kan forstås som: "At mestre fornyelsens kunst" (Tanggaard, 2020) eller "Kreativitet er at tænke på kanten af boksen" (Tanggaard & Stadil, 2015). Kreativiteten er en forudsætning for at praktisere entreprenørskab, derfor er det vigtigt, at den kreative muskel trænes og udfordres. Det kan både være individuelt og kollektivt. Kreativitet kan være en disciplin i sig selv – og kan stå alene, hvis formålet er at tænke på kanten af boksen.

Foretagsomhed er, når arbejdet har fået retning, er meningsskabende og de fremkomne løsninger af arbejdet skaber værdi for andre. Det er i dette felt fællesskabelse, kreativitet og faglighed samles og bliver til foretagsomhed.

Ovennævnte elementer kombineres med de fire kompetencer fra Fonden for entreprenørskab: handlekompetence, kreativtetskompetence, omverdenskompetence og personlige ressourcer. Disse bidrager til at skabe et overblik ift. læringsmål og -progression inden for de entreprenante kompetencer.

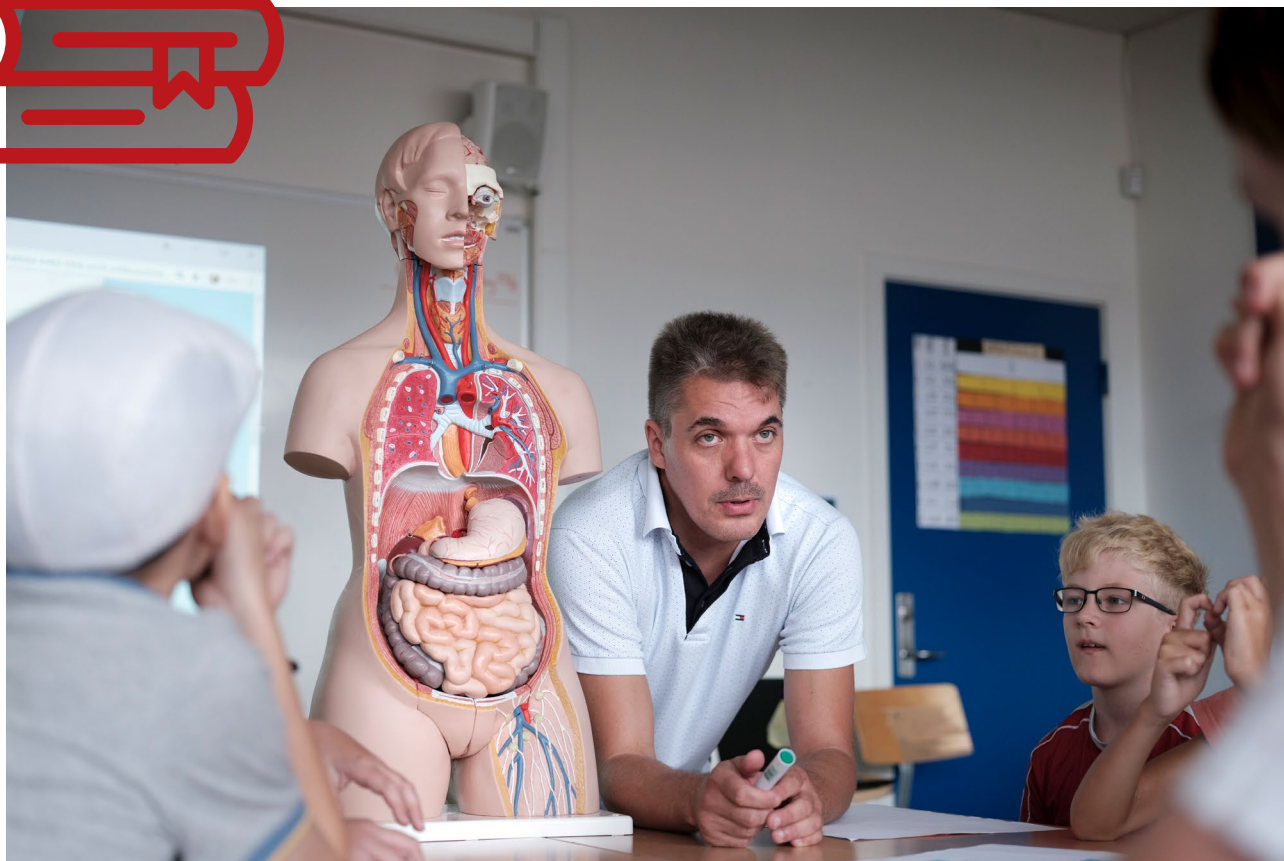
Handlekompetencer er, når man arbejder sammen med andre, præsenterer for andre, arbejder med egne ideer og bruger tiden.

Kreativtetskompetence er, når man finder på ideer, vurderer ideer og løsninger, struk-

turerer egen tænkning, eksperimenterer med sin viden, arbejder med drømme og visioner samt laver forbindelser.

Omverdenskompetence er, når man interesserer sig for omverdenen, undersøger kulturforskelle, arbejder med økonomi, undersøger virksomheder samt ser udfordringer og muligheder i verden.

Personlige ressourcer er, når man ser en sag fra flere vinkler, danner sine egne meninger, håndterer fejl, arbejder i usikkerhed, tror på egne evner, fortsætter selvom det er svært.

Ungdomsuddannelserne Ikast-Brande Kommune

Forståelse af innovationsbegrebet

Forskeren Joseph A. Schumpeter, der har bidraget væsentligt til udvikling af innovations- og entreprenørskabsteoriene, definerede innovation som "At gøre nye ting eller at gøre ting som allerede er gjort på en ny måde" (Phillipsen, Petersen & Christensen, 2022). Definitionen markerer, at ungdomsuddannelserne også arbejder ud fra de tidligere nævnte kompetencer såsom handlekraft, kreativitet og foretagsomhed, der er relevante for at verden kan forandre sig.

Innovation bliver af mange betragtet som kilden til løsning af problemer findes i ønsket om at forandre samfund til det bedre og skabe værdi for andre. Innovation er en videnskabelig baseret disciplin, der forskes i på danske og udenlandske universiteter. Der skal i alle fag fra dansk, matematik og historie m.fl. arbejdes med innovative kompetencer. Samtidig kan man i alle de gymnasiale uddannelser møde faget innovation og vælge det som studieretningsfag eller som valgfag. I bekendtgørelsen for de gymnasiale uddannelser fremhæves innovation og dets betydning, eftersom "Uddannelserne skal tillige udvikle elevernes kreative og innovative evner og kritisk sans (...)" (UVM, 2022).

Undervisningen i praksis

På de gymnasiale uddannelser i Ikast-Brande kommune er der stort fokus på de faglige samspil med at udvikle elevernes kompetencer inden for innovation og elevernes evne til at forholde sig til og finde løsninger på faglige problemstillinger og udfordre traditionelle løsninger. I samspil med omverdenen, herunder folkeskolen, erhvervsliv, foreningsliv og kulturliv samarbejdes der om projekter med det formål at arbejde innovativt, hvor eleverne kommer med forslag til forbedringer og bud på konkrete løsninger, som eksterne partnere kan bruge. Det er centralt, at eleverne blandt mange kompetencer tilegner sig innovative, entreprenante og interkulturelle kompetencer, som gør dem i stand til at bidrage til at løse nogle af de udfordringer samfundet står overfor. Evnen til at være problemløsende skal prioriteres fx også på det eksperimentelle område, hvor eleverne reflekterer og analyserende skal anvende faglig viden og faglige metoder til at undersøge og løse konkrete problemer. Eleverne skal i forløbet anvende relevante metoder fra de delta-gende fag og demonstrere kendskab til de enkelte fags muligheder og begrænsninger. Der arbejdes både teoretisk og praktisk.

Et vigtigt perspektiv for ungdomsuddannelserne er et karrierelæringsaspekt, som eleverne oplever i projektføreløb med erhvervslivet og primært lokale videregående uddannelser.

Opsamling

Samarbejdsforum er stolte over og glade for, at kunne samles på tværs af forskellige interesser i Ikast-Brande Kommune og sætte fælles retning for Entreprenørskabsskolen samt bidrage til den fortsatte gode udvikling i Ikast-Brande Kommune.

Udvikling og dannelse af vores børn og unge i kommunen er hjerteblood for mange, da der er en oprigtig interesse i at skabe medborgere, der trives og kan bidrage til fremtiden. Vi håber på, at Entreprenørskabsskolen kan skabe grundlag for dette, og at det tætte samarbejde på tværs af arenaer kan skabe

lyst og mod til at forpligte sig til de tanker, der ligger bag Entreprenørskabsskolens fundament, så børn og unge i konkrete handlinger møder missionen og visionen for Entreprenørskabsskolen.

Vi ser frem til forsat opbakning til og fra alle aktører inden for Entreprenørskabsskolen.

Nyeste BKF-udvalg sikrer, at Entreprenørskabsskolens fundament revideres i starten af valgperioden dvs. hvert fjerde år.

Underskrifter fra medlemmer af samarbejdsforum (april 2023)

Monica Rose Thiel
Lasse
Lasse Faurschou
Åke
Lars H. Søndergaard
Jane Egeerup
Palle
Mikael Andersen
Sikke Thøgersen
Jens B.
Palle Jensen

ENTREPRENØRSKABSSKOLEN